

Akureyrarbær

Umsögn velferðarsviðs Akureyrarbæjar

um drög að frumvarpi til laga um breytingar á lögum nr. 38/2018, um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir, mál nr. S-194/2026

Velferðarsvið Akureyrarbæjar f.h. þjónustusvæðis í Eyjafirði (Akureyrarbær, Eyjafjarðarsveit, Grýtubakkahreppur, Hörgársveit og Svalbarðsstrandarhreppur) um málefni fatlaðs fólks fagnar fyrirhuguðum breytingum og telur margt jákvætt að finna í fyrirbyggjandi frumvarpi, svo sem áform um að lögfesta SIS-mat sem grundvöll ákvarðana um þjónustu samkvæmt lögnum. Velferðarsvið Akureyrarbæjar lýsir því yfir stuðningi við drögin en telur rétt að koma nokkrum athugasemdum á framfæri.

Velferðarsvið fagnar því að til standi að lögfesta SIS-mat sem grundvöll ákvarðana en telur jafnframt rétt að benda á mikilvægi þess að bæta framkvæmdina þannig að auðveldara verði að lesa úr niðurstöðum matsins.

Í b. lið 2. gr. frumvarpsins er að finna heimild fyrir þjónustusvæði til að kalla eftir gögnum frá opinberum aðilum sem kunna að hafa þýðingu við ákvarðanatöku um þjónustu og aðstoð. Hins vegar er ekki að finna skyldu tilgreindra opinberra aðila til að verða við slíkri gagnabeiðni og telur velferðarsvið því að skoða þurfi þessa grein nánar.

Velferðarsvið leggst ekki gegn því í sjálfu sér að þjónustusvæðin verði stækkuð með þeim hætti sem lagt er til. Slík breyting mun þó hafa áhrif á mörg sveitarfélög og krefst verulegs undirbúnings. Því er nauðsynlegt að sveitarfélögum verði veitt nægilegt svigrúm til að bregðast við breytingunni og ef til vill væri hentugt ef aðila innan ráðuneytisins eða á vegum sambandsins yrði falið að aðstoða sveitarfélögin við það.

Hvað varðar áform um að veita einstaklingum sem hlotið hafa dómsúrlausn um að sæta öryggisráðstöfunum forgang á biðlistum þá telur velferðarsvið ekki rétt að veita beinan forgang á biðlista og telur það geta reynst erfitt í framkvæmd. Hins vegar sé eðlilegt að slíkar aðstæður verði teknar inn í heildarmat á þörf fyrir húsnæði og ef til vill látnar vega þungt í stigagjöf á matslistum. Velferðarsvið telur vænlegra til árangurs að settar verði skyldur á þær stofnanir sem bera ábyrgð á öryggisráðstöfunum að þær séu í samvinnu við félagsþjónustur þannig að hægt sé að skipuleggja með góðum fyrirvara hvert mál fyrir sig og hægt að vanda val á úrræði sem hver og einn þarf. Vakin er athygli í greinargerð með frumvarpinu að um fáa einstaklinga sé að ræða. Á næsta ári taka gildi lög um öryggisráðstafanir skv. dómsúrlausn og alls óvíst hverju þau breyta að þessu leyti og því ekkert á þessu stigi hægt að fullyrða um málafjölda.

Hvað varðar áform um að breyta 16. gr. laganna um frístundaþjónustu þá telur velferðarsvið rétt að koma því á framfæri að skyldur sveitarfélaga samkvæmt ákvæðinu hafa skýrst frá síðustu drögum. Það að tryggja val fatlaðra barna á almennum tómstundatilboðum með stuðningi sem eru ekki lögskyld verkefni sveitarfélaga mun ekki ganga vel og ýta undir að það muni koma fram krafa um fleiri sértæk úrræði fyrir

Akureyrarbær

fötlud börn en áður og hlýtur það að teljast á skjön við markmið laganna. Mikilvægara er að tryggja fötludum börnum aðgang að almennum úrræðum með stuðningi en það mun að mati velferðarsviðs ekki takast með þessari lagagrein eins og hún lítur út núna.

Hvað breytingar á gjaldtöku varðar þá er hóflegt gjald ekki ómálefnalegt að mati velferðarsviðs í ljósi þess að þjónustan kemur oft í stað annarra tómstunda sem börn stunda. Til bóta er þó ákvæði um að það megi innheimta gjald fyrir fæði, námskeið og fleira.

Í 10. gr. frumvarpsins (29. gr. a.) þykir velferðarsviði þörf á að taka fram með skýrari hætti að það sé á ábyrgð ríkisins að starfrækja slíka þjónustugátt.

Loks vill velferðarsvið Akureyrarbæjar vekja athygli á þörf fyrir breytingar á 11. gr. laganna um notendastýrða persónulega aðstoð og jafnframt V. kafla laganna um atvinnumál. Nauðsynlegt er að móta skýra stefnu hvað varðar atvinnumál fatlaðs fólks sem allra fyrst og koma framkvæmdinni í betri farveg.

Einnig telur velferðarsvið nauðsynlegt að breyta ákvæði um búsetu fyrir börn og telur reyndar að það eigi að fella hana út og setja alla búsetu fyrir börn inn í ný barnaverndarlög hvort sem úrræðið er greitt af ríki eða sveitarfélögum.

Velferðarsvið Akureyrarbæjar mun áfram fylgjast með framvindu málsins og er reiðubúið í áframhaldandi samráð. Mikil reynsla og þekking hefur verið byggð upp í málaflokknum á velferðarsviði Akureyrarbæjar og er bærinn fús til að veita nánari upplýsingar og skýringar sem þörf er á verði óskað eftir því.

Virðingarfyllst,

f.h. velferðarsviðs Akureyrarbæjar,

Karólína Gunnarsdóttir

Karólína Gunnarsdóttir,

sviðsstjóri velferðarsviðs Akureyrarbæjar

Akureyri, 20.10.2026.